

Број/Број: 03/1-50-1-9-23-7/08
Сарајево/Сарајево: 16.6.2008.

Članovima Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH

PREDMET: Informacija o susretu članova Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH s članovima Odbora za sigurnost i obranu Skupštine Republike Crne Gore na graničnom prijelazu Zupci – Sitnica
Veza akt broj: 03/1,03/11-05-221/08

Članovi Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH sastali su se, 11. 6. 2008., s članovima Odbora za sigurnost i odbranu Skupštine Republike Crne Gore na graničnom prijelazu Zupci – Sitnica.

U izaslanstvu Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH bili su: Branko Zrno, predsjedatelj Zajedničkog povjerenstva, Slobodan Šaraba, drugi zamjenik predsjedatelja, Adem Huskić, Mirko Okolić, Ivo Miro Jović i Drago Kalabić, članovi, te Dragica Hinić, tajnica, Željko Grubešić, stručni savjetnik, i Jovica Katić, stučni suradnik.

U izaslanstvu Odbora za sigurnost i obranu Republike Crne Gore bili su: Dragan Kujović, predsjednik Odbora za sigurnost i obranu Skupštine Republike Crne Gore, Velibor Kaluđerović i Borislav Banović, članovi Odbora.

Susretu su još nazočili: Tarik Sadović, ministar sigurnosti BiH, Vinko Dumančić, direktor Granične policije BiH, Ramiz Bašić, veleposlanik Republike Crne Gore u BiH, Vesko Vukadinović, načelnik Uprave za graničnu policiju, i Zoran Begović, načelnik Uprave za civilnu zaštitu MUP-a Republike Crne Gore. Iz OSSE misije u BiH susretu je nazočila Jasna Dragičević.

Prijedlog za ovom vrstom susreta iniciran je i prihvaćen prilikom nedavnog posjeta članova ovog radnog tijela našoj zemlji, radi pronalaženja modaliteta za smanjenje nepotrebnog administriranja predstavnika graničnih službi dviju zemalja i postizanja bolje učinkovitosti u njihovom radu pred predstojeću turističku sezonu, kao i postizanja boljeg razumijevaja i suradnje nadležnih struktura u slučaju prirodnih katastrofa i nesreća, a prije svega požara.

Branko Zrno je, prilikom ovog susreta, istaknuo da BiH i Republika Crna Gora nemaju otvorenih pitanja na polju obrane i sigurnosti, ali da ova dva povjerenstva žele definirati što je to što bi se trebalo uraditi na graničnim prijelazima između dviju država, te predložiti određene zaključke i inicijative, koje bi realizirali predstavnici izvršne vlasti dviju država. Granice između država trebaju biti otvorene, ali kada je u pitanju sprečavanje kriminala, one moraju biti kontrolirane bolje od šengenskih granica.

Dragan Kujović naveo je kako ovaj susret predstavlja nastavak suradnje započete još na Cetinjskom parlamentarnom forumu. Istaknuo je kako su oni svjesni dokle idu njihove mogućnosti kada je u pitanju rješavanje pitanja prelaska granice, naročito u turističkoj sezoni, suradnje u suzbijanju organiziranog kriminala i suradnje na polju gašenja požara. Problemi s kojima se Crna Gora susreće na ovim poljima su, prije svih, kvaliteta opreme i obučenosť ljudi. Razmatrajući posljednje godišnje izvješće Uprave policije, Odbor je donio zaključak kojim predlaže Vladi Crne Gore da, prilikom projekcije proračuna, izdvoji više finansijskih sredstava za nabavu opreme potrebne graničnoj policiji. Ovim susretom poslana je poruka javnosti obiju država o sigurnosti građana prilikom boravka u tim državama, o brzom prelasku državne granice, bez bespotrebnog zadržavanja, uz nužno poštivanje sigurnosnih načela.

Slobodan Šaraba potvrdio je da ovaj sastanak treba pokazati na koji se način pritisci u ljetnom razdoblju mogu svesti na minimum, s obzirom da se ovaj dio Bosne i Hercegovine susreće s nešto dužim čekanjem na graničnim prijelazima, naročito za vrijeme ljetne turističke sezone. Ta su čekanja duža kada se iz Bosne i

Hercegovine prelazi u Crnu Goru i ona nekada traju i do pola sata, dok zadržavanja prilikom ulaska u BiH gotovo i da nema. Drugo pitanje koje građane najviše zabrinjava jeste naplata cestarine za osobe koje ulaze u Crnu Goru, a nisu njezini državljani i početak njezine primjene. Naglasio je dalje da ovom prilikom želi inicirati mogućnost izgradnje zajedničkog graničnog prijelaza na ovom području, čijim bi postojanjem mnogi od problema, s kojima se danas susreću granične policije na prijelazima između dviju zemalja, bili znatno manji.

Tarik Sadović ocijenio je suradnju između BiH i Crne Gore iznimno dobrom, pri čemu postoji potreba za rješavanjem određenih problema tehničke naravi. Jedan od tih problema je svakako nešto duže čekanje i zadržavanje na graničnim prijelazima. Naveo je da BiH ima praksu da se jednom godišnje, uoči svake turističke sezone, na zajedničkim sastancima susreću predstavnici graničnih policija Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, kako bi se našli najbolji načini za rješavanje gužvi koje se očekuju na prijelazima između ovih dviju zemalja. Kako se ova praksa pokazala iznimno dobrom, isto načelo rješavanja ovih problema predlaže i predstavnicima Crne Gore. Naveo da nema potrebe da, s ovakvim kapacitetima kakvi danas postoje na graničnim prijelazima, čekanja na njima budu bespotrebno duga. Između BiH i Crne Gore potrebno je primijeniti tzv. načelo otvorenih granica, koje podrazumijeva otvorenost državne granice za promet ljudi i svih vrsta dobara, a zatvorenost za sve vrste kriminalnih radnji. Kao tri ključna problema na čijem rješavanju oba izaslanstva u institucijama vlasti svojih država trebaju inzistirati, naveo je: ilegalne migracije, šverc visokotarifne robe, te krijumčarenje droga. Predložio je da dvije zemlje, uz pomoć Evropske komisije, u skorije vrijeme kandidiraju jedan zajednički projekt usmjeren na sprečavanje ilegalnog prelaska državne granice zaprečavanjem sporednih cesta. Zaključio je svoje obraćanje činjenicom da se Granična policija BiH susreće s određenim problemima i poteškoćama, koji se, prije svega, odnose na njezinu kadrovsku popunjenost i opremljenost, izražavajući nadu da će u narednim godinama biti osigurana nešto veća financijska sredstva kako bi granica BiH bila bolje pokrivena i kontrolirana.

Zoran Begović istaknuo je da dvije zemlje moraju aktivno raditi na brzom djelovanju u slučaju prirodnih nesreća i katastrofa. Djelovanja moraju biti konkretnija, a sustavi kojima se uređuje ovo područje moraju biti usuglašeni u objema zemljama. Predložio je stoga što skoriji sastanak predstavnika resornih ministarstva dviju država kako bi se dogovorile konkretnije akcije na sprečavanju prirodnih nesreća. Drugo pitanje na koje treba obratiti pozornost jeste prijevoz opasnih materija, naoružanja i vojne opreme, te robe dvostruke namjene preko državnih granica. Promet ovakve robe preko državne granice Crne Gore godišnje je blizu 4000 tona. U tom smislu treba postojati potpuna kontrola i transparentnost nad prometom ove robe, i u svakom trenutku treba se točno znati njezino polazište i konačno odredište.

Vesko Vukadinović naglasio je da Crna Gora ima ukupno 28 graničnih prijelaza preko kojih kontroliraju 840 km njezine državne granice. Govoreći o predstojećoj turističkoj sezoni i eventualnim gužvama, naveo je da bi bilo dobro da gužve na graničnim prijelazima budu prošlogodišnjeg opsega, smatrajući da su one tada bile u normalnim granicama. Naveo je da će, radi smanjenja gužvi na granicama, Crna Gora selektivno pristupati kontroli osoba pri ulasku u zemlju, tako da će biti liberalniji odnos prema putnicima u autobusima, koji će imati ranije pripremljen popis putnika, te da će se selektivno kontrolirati osobe koje u zemlju dolaze osobnim automobilima. On je također potvrdio da Crna Gora, od 14. 6. ove godine, počinje naplaćivati tzv. ekološku pristojbu za sva vozila koja ulaze u državu. Cijena ove pristojbe kretat će se u iznosu od 10 €, 30 € i 50 € za različite vrste motornih vozila i vrijedit će godinu dana od dana naplate. Ipak, naglasio je da vjeruje da će se Crna Gora u početku susresti s problemom naplate ove pristojbe. Osim toga, od ove godine Crna Gora neće dozvoljavati unos veće količine hrane u državu, naročito tijekom ljetnog razdoblja. Na svim frekventnijim graničnim prijelazima prema moru bit će postavljeni kontejneri u kojima će se skladištiti hrana koja bude oduzeta od osoba koje je pokušaju unijeti na teritorij Crne Gore. U vezi s problemom nedostatka kadra, potvrdio je da i Crna Gora ima sličan problem kao i BiH s nedovoljnom kadrovskom popunjenošću u Graničnoj policiji, te da često na pojedine granične prijelaze, u ovisnosti o gužvama na njima, šalju uposlone s drugih prijelaza kao ispomoć. Zaključio je da BiH i Crna Gora moraju riješiti i pitanje imovinskopravnih sporova na sporednim graničnim prijelazima.

Vinko Dumančić osvrnuo se na nedavno usvajanje Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, te potvrdio da najavljenog štrajka djelatnika Granične policije BiH neće biti. Ipak, kao problem vezan uz ovaj Zakon ostaje rješavanje pitanja troškova prijevoza djelatnika Granične policije BiH, naglašavajući da postoji dobra volja za brzim i kvalitetnim rješavanjem ovog pitanja. Govoreći o zaprečavanju sporednih cesta na državnim granicama između dviju zemalja, naveo je potrebu za analizom pravne regulative između BiH i Crne Gore, na temelju koje bi se riješilo ovo pitanje. Zaključio je da granične policije dviju zemalja trebaju intenzivno razgovarati pred predstojeću turističku sezonu, kako bi ona što sigurnije prošla.

Mirko Okolić predložio je da se na graničnim prijelazima obiju zemalja uspostave telefonski brojevi koji će omogućavati građanima da pozivom na taj broj saznaju kolika je stvarna gužva na granici u tom trenutku i koliko se zadržavanje očekuje pri prelasku. Informiran je potom da ti brojevi postoje kod AMS-a.

Nakon rasprave, predloženi su sljedeći zaključci i inicijative:

1. Od nadležnih ministarstava i policijskih službi dviju zemalja očekuje se, pred svaku turističku sezonu, održavanje sastanaka na operativnoj razini kako bi se izbjegli mogući nepotrebni problemi, uz primjenu načela otvorenih granica. Pri tome, sigurnosni aspekt i borba protivu svih vrsta kriminala ne smije niti jednog trenutka biti dovedena u pitanje.
2. Od nadležnih ministarstava očekuje se što skorije kandidiranje zajedničkog projekta vezanog uz zaprečavanje ilegalnih prijelaza između dviju zemalja radi dobivanja potrebnih sredstava od Europske komisije, te izrada i predlaganje prijeko potrebne pravne regulative u ovom području.
3. Od nadležnih ministarstava dviju zemalja očekuje se u što kraćem roku održavanje sastanka u svezi s djelovanjem u slučaju prirodnih nesreća i katastrofa, te žurno sačinjavanje plana djelovanja koji bi sadržavao eventualno zajedničko izvidanje terena, zajedničko djelovanje u nastalim situacijama i sl.
4. U svezi s prometom opasnih materija, oružja i robe dvostruke namjene, od nadležnih ministarstava očekuje se da ovaj proces bude potpuno transparentan i da se u svakom trenutku zna polazište i konačno odredište ovakve robe.
5. Predstavnici Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH i Odbora za sigurnost i obranu Crne Gore predlažu nadležnim institucijama obiju zemalja razmatranje mogućnosti izgradnje zajedničkog graničnog prijelaza Zupci-Sitnica, te zajedničkih graničnih prijelaza između dviju zemalja gdje god je to moguće.
6. Od nadležnih ministarstava BiH i Crne Gore, svakog u svojoj zemlji, očekuje se da u što kraćem roku Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH, odnosno Odbor za sigurnost i obranu Crne Gore, informiraju o poduzetim radnjama na realiziranju navedenih zaključaka i inicijativa.

Susret je pratio veći broj predstavnika pisanih i elektroničkih medija iz Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

Predsjedatelj
Zajedničkog povjerenstva
Branko Zrno